

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 21-22 marca 2014 roku na kierunku pielęgniarstwo prowadzonym w ramach obszaru nauk medycznych, nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej na poziomie studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Medycznym Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Józef Kobos - członek PKA

członkowie:

dr med. Grażyna Franek – ekspert PKA

dr hab. Maria Kózka – ekspert PKA

dr hab. Jerzy Wojtowicz – członek PKA

Prof. dr hab. med. Krzysztof Preis – ekspert PKA

Agnieszka Zagórska – ekspert formalno-prawny

Złata Liwińska – ekspert studencki

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na Wydziale Medycznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2013/2014. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz drugi.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymał od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, przeanalizował wylosowane prace dyplomowe pod względem między innymi podobieństwa do źródeł internetowych

Władze Uczelni oraz wizytowanej jednostki stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1. PWSZ im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu prowadzi studia pierwszego stopnia na kierunkach: bezpieczeństwo wewnętrzne, budownictwo, elektrotechnika, fizjoterapia, informatyka, inżynieria środowiska, mechanika i budowa maszyn, kosmetologia, pielęgniarstwo, połoźnictwo, ratownictwo medyczne, zarządzanie oraz studia drugiego stopnia na kierunkach: inżynieria środowiska, pielęgniarstwo i mechanika i budowa maszyn.

Uchwałą nr 371/2012 z dnia 1 marca 2012 r. Senatu Uczelni przyjęto strategię rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu na lata 2012 - 2020. Misją Uczelni jest kształcenie dla potrzeb rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy oraz kreowanie wiedzy poprzez prowadzenie badań naukowych i rozpowszechnianie ich wyników dla dobra człowieka i społeczeństw. Rada Wydziału Uchwałą Nr 31/2012 z dnia 25 października 2012 r. zaopiniowała Strategię Wydziału Medycznego na lata 2012 – 2016. Rozwój uczelni określony został w czterech kluczowych obszarach działalności tj. edukacyjnej, naukowej i badawczo-rozwojowej, współdziałanie uczelni z otoczeniem i rozwój organizacyjny uczelni. Wydział Medyczny, w którym prowadzone jest kształcenie na kierunku pielęgniarstwo opracował i realizuje na bazie wymienionych założeń własne cele i kierunki rozwoju, uwzględniając specyfikę kształcenia w zawodach medycznych. Wydział Medyczny zakłada w ramach swojej działalności współpracę z władzami samorządowymi, uczelniami wyższymi w Polsce i zagranicą oraz jednostkami związanymi z działalnością naukową, dydaktyczną, a także z ochroną zdrowia i życia.

Misja Uczelni zakłada kształcenie dla potrzeb rozwoju gospodarki i społeczeństwa opartego na wiedzy, kreowanie rozwoju i postępu w różnych dziedzinach wiedzy poprzez prowadzenie badań naukowych oraz ich upowszechnianie dla dobra człowieka i społeczeństwa.

Koncepcja kształcenia na kierunku „pielęgniarstwo” w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej **im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego** w Kaliszu jest spójna z przyjętą przez uczelnie misją. Uwzględnia dokonujące się ostatnio zarówno w Polsce, jak i w Europie zmiany, związane z rosnącym zapotrzebowaniem na wykwalifikowaną kadrę pielęgniarską zdolną do wykonywania zadań na różnych stanowiskach pracy, w tym także do samodzielnego i profesjonalnego wykonywania zawodu pielęgniarki oraz pełnienia funkcji kierowniczych. Koncepcja kształcenia wpisuje się w szeroko pojętą działalność naukowo-dydaktyczną mającą na celu wyposażenie absolwentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Realizowanie studiów na kierunku Pielęgniarstwo daje możliwość przygotowanie kadr medycznych, niezbędnych do rozwoju edukacji społeczeństwa, poprawy bezpieczeństwa socjalnego oraz długości i jakości życia. Kierunek pielęgniarstwo jest kierunkiem regulowanym i koncepcja kształcenia w Uczelni umożliwi absolwentom podjęcie pracy w krajach Unii Europejskiej. Zarówno we wniosku samooceny jak i w sylabusach do przedmiotów nie wskazano innowacyjnych metod nauczania studentów, narzędzi, nowego podejścia i udoskonalenia już istniejących. Z rozmów przeprowadzonych z kadrą dydaktyczną wynika, że dopiero rozpoczęto szkolenia w zakresie egzaminowania metodą OSCE zalecaną w standardach kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

2. W procesie kształtowania koncepcji kształcenia biorą udział wewnętrzni (studenci, kadra dydaktyczna kierunku) i zewnętrzni interesariusze, tj. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu, zakłady podstawowej opieki zdrowotnej, zakłady opiekuńczo-pielęgnacyjne, zakłady opiekuńczo-lecznicze, placówki oświatowo-wychowawcze, będące potencjalnie miejscami pracy dla absolwentów studiów, oraz Okręgową Izbą Pielęgniarek i Położnych, Polskim Towarzystwem Pielęgniarskim i Stacją Krwiodawstwa. Współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami zawodowymi pozwala na uwzględnienie w procesie

kształcenia postulatów dotyczących rozwoju współczesnego pielęgniarstwa. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych- dyrektor WSZ w Kaliszu jest członkiem Rady Konsultacyjnej powołanej w uczelni w 2008 roku. Przedstawiciele studentów są członkami Rady Wydziału, Senatu, Uczelnianego Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia, Zespołu ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia na kierunku pielęgniarstwo oraz Komisji ds. Kształcenia. Udział przedstawicieli studentów w Senacie i Radzie Wydziału jest nie mniejszy niż 20%, co jest zgodne z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust.4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, iż mają możliwość wyrażania swoich opinii i zgłaszania postulatów grona studenckiego w każdym z wyżej wymienionych organów. Przedstawiciel studentów w Zespole ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia aktywny bierze udział w spotkaniach roboczych. Ponadto Samorząd Studencki corocznie opiniuje plany oraz programy studiów.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest spójna z misją uczelni. Przyjęta koncepcja znajduje potwierdzenie w opracowanych programach kształcenia, w którym zawarto treści wskazujące na dostosowanie tych programów do potrzeb regionu województwa ze szczególnym zwróceniem uwagi na region Kalisza.

2) W procesie ustalania koncepcji kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni - nauczycieli akademicki i studenci, którzy są zaangażowani w prace programowe i doskonalenie procesu dydaktycznego. W przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniono udział interesariuszy zewnętrznych tj. przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej, samorządu zawodowego i towarzystw naukowych.

2.Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1.Założone ogólne i szczegółowe efekty kształcenia na kierunku o profilu praktycznym – studia stacjonarnych pierwszego stopnia i niestacjonarnych pierwszego stopnia tzw. pomostowych oraz studiów stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo odnoszą się do Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego zamieszczonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku (Dz.U z 2011r., poz.1520) oraz standardów kształcenia dla kierunku studiów pielęgniarstwo określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 roku (DZ. U. z 2012 r., poz. 631) w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa. Efekty kształcenia na studiach pierwszego stopnia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne) zostały określone ogólnie dla kierunku, dla poszczególnych grup nauk tj. podstawowe, społeczne w zakresie podstawowej opieki pielęgniarstwa i w zakresie specjalistycznej opieki pielęgniarstwa oraz poszczególnych przedmiotów. Efekty kształcenia na studiach drugiego stopnia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne) zostały określone ogólnie dla kierunku studiów oraz szczegółowe dla wybranych zagadnień z zakresu nauk społecznych i nauk w zakresie opieki specjalistycznej.

Efekty kształcenia na kierunku pielęgniarstwo zostały zatwierdzone Uchwałą Senatu PWSZ w Kaliszu nr 381/2012 z dnia 1 marca 2012 roku, a w Zarządzeniu nr 1/IV/2014 Rektora uczelni z dnia 30 stycznia 2014 roku określono zmianę wzorów Kart Przedmiotów (tzw. sylabusy do przedmiotów).

Program kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia oraz stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia opracowany został na podstawie standardów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo określonych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 roku (DZ. U. z 2012 r., poz. 631), natomiast na studiach niestacjonarne tzw. pomostowe realizowane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2012 roku *w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarek i położnych, które posiadają świadectwa dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną, kształcącą w zawodzie pielęgniarki i położnej* (Dz. U z dnia 6 lipca 2012 r., poz. 770).

Program kształcenia na kierunku studiów pielęgniarstwo (studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia i drugiego stopnia) realizowany jest z wykorzystaniem różnych form zajęć tj.: wykłady, ćwiczenia, seminaria, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Ze względu na profil praktyczny ocenianych kierunków studiów szczególnie istotne znaczenie ma obszar kształcenia praktycznego, którego celem jest kształtowanie i doskonalenie przez studentów zdobytej wiedzy oraz umiejętności praktycznego jej wykorzystania. Kształcenie praktyczne realizowane jest w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, hospicjach, z którymi Uczelnia podpisała umowy i porozumienia. Kształcenie praktyczne prowadzone jest w grupach 6-8 studentów przez nauczycieli lub osoby zatrudnione w zakładzie, w którym prowadzone jest kształcenie. Osoby prowadzące kształcenie i nadzorujące mają prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. Realizowany program kształcenia uwzględnia oczekiwania rynku pracy i umożliwia uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu pielęgniarki we wszystkich krajach członkowskich UE.

Opis efektów kształcenia znajduje się na stronie internetowej uczelni. Każdy nauczyciel na pierwszych zajęciach jest zobowiązany do poinformowania studentów o zakładanych efektach kształcenia, kryteriach oceniania, metodach realizacji zajęć i literaturze odwołując studenta do szczegółowych zapisów zamieszczonych w Kartach Przedmiotów na stronie internetowej uczelni.

2.Szczegółowe efekty kształcenia określone w Kartach Przedmiotów w większości przedmiotów są jasne i spójne i zapewniają opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i w opinii studentów są sprawdzalne. Studenci mają świadomość rodzaju i zakresu wiedzy oraz umiejętności, jakie uzyskają po zakończeniu studiów. Treści programów kształcenia znajdują się w sylabusach, które są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Dodatkowo programy kształcenia, zakładane efekty kształcenia oraz sylabusy dostępne są w dziekanacie.

3.Przedstawiony do oceny, stosowany w jednostce opis zakładanych celów i efektów kształcenia jest spójny i zrozumiały. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności odpowiadają treściom z danego przedmiotu. Wskazana literatura do przedmiotu jest aktualna i odpowiada wymaganiom. Ocena efektów kształcenia jest sformułowana jasno ze wskazaniem kryteriów oceny. Spójność programu i obiektywność kryteriów oceny efektów kształcenia pozwalają na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Podstawą do realizacji i ewaluacji procesu kształcenia stanowią opracowane Karty Przedmiotów, w których zamieszczone są efekty kształcenia w ujęciu wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne oraz osoba prowadząca, rok studiów, semestr, typ zajęć, wymagania

wstępne, stosowane metody dydaktyczne, zakres treści kształcenia, ogólny sposób weryfikacji efektów kształcenia, przypisane punkty ECTS i literatura.

Sposób weryfikacji efektów kształcenia określa prowadzący zajęcia. Weryfikacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy przeprowadzana jest w formie pisemnej (zestaw pytań, testy wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru alternatywnego- tak/nie) lub ustnej (zestaw pytań ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy w zakresie rozumienia faktów, analizy, syntezy lub rozwiązywania problemów). Kryteria ocen stanowią odpowiednio: ocena bdb – *znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne*, ocena db plus- *bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne*, ocena db- *dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne*, dostateczny plus- *zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami*, dostateczny minus- *zadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami*, nast.-*niezadawalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne*.

Sprawdzenie efektów w zakresie umiejętności dokonywane jest w ramach działalności praktycznej w pracowni umiejętności pielęgniarskiej, na zajęciach praktycznych i praktykach zawodowych. Do weryfikacji umiejętności wykorzystywane są sprawdziany praktyczne, plany opieki, opisy studium przypadku i raporty pielęgniarskie.

Weryfikacja końcowa przeprowadzana jest w ramach egzaminu dyplomowego, który obejmuje część praktyczną i część teoretyczną.

Na kierunku pielęgniarstwo fakt odbywania i zaliczenia praktyk reguluje Regulamin studiów oraz Regulamin praktyk określony w Załączniku do Zarządzenia nr 4/IV/2013 z dnia 15 stycznia 2013 roku w sprawie regulaminu praktyk w PWSZ w Kaliszu. Warunkiem zaliczenia praktyk jest 100 % obecność, wypełnienia dzienniczka praktyk i pozytywna ocena osoby sprawującej nadzór.

Na podstawie analizy Kart Przedmiotów określonych w programie studiów oraz zasad zaliczania praktyk zawodowych można stwierdzić, że przyjęty system weryfikacji efektów kształcenia jest przejrzysty, obiektywny i obejmuje wszystkie efekty kształcenia w odniesieniu do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Wątpliwości budzi możliwość osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych przypisanych do niektórych przedmiotów np.:

- **Badania naukowe w pielęgniarstwie** (wykłady, ćwiczenia teoretyczne): *rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej; przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;*
- **Filozofia i etyka zawodu pielęgniarki** (wykłady, ćwiczenia teoretyczne): *przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami, rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, przestrzega tajemnicy zawodowej*
- **Zakażenia szpitalne** (wykłady): *szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece oraz okazuje zrozumienie dla różnic światopoglądowych i kulturowych, przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece na ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz kobietą zagrożoną chorobą i chorą ginekologicznie, wykazuje odpowiedzialność za pacjenta i wykonywanie zadań zawodowych, przestrzega praw pacjenta, rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe, zachowuje tajemnicę zawodową, współdziała w zespole interdyscyplinarnym w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej, przejawia empatię w relacji z podopieczną i jej rodziną oraz współpracownikami.*

Zasady przygotowywania prac licencjackich i magisterskich są określone w § 42 Regulaminu Studiów przyjętego Uchwałą Senatu Uczelni nr 388/2012 z dnia 19 kwietnia 2012 roku.

Opiekunem pracy licencjackiej może być nauczyciel z tytułem profesora, stopniem doktora habilitowanego, doktora i magistra. Opiekunem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki z tytułem profesora, stopniem doktora habilitowanego lub doktora. Za prawidłową organizację zbierania tematów, ich przydział oraz realizację prac dyplomowych i magisterskich odpowiedzialny jest Dziekan.

Podsumowaniem całości kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest egzamin dyplomowy, którego celem jest ocena stopnia przygotowania absolwenta do samodzielnego pełnienia roli zawodowej. Przedmiotem oceny jest poziom umiejętności intelektualnych i praktycznych oraz postaw niezbędnych do realizacji funkcji zawodowych pielęgniarki. Egzamin na studiach I stopnia składa się z dwóch części: praktycznej i obrony pracy licencjackiej. Student do egzaminu praktycznego może przystąpić po uzyskaniu zaliczeń z przedmiotów i praktyk zawodowych oraz zdania egzaminów objętych planem nauczania. Warunkiem przystąpienia do obrony pracy licencjackiej jest złożenie w terminie pracy oraz zdany egzamin praktyczny. Egzamin na studiach II stopnia jest egzaminem teoretycznym i obejmuje obronę pracy magisterskiej. Zasady dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów PWSZ w Kaliszu z dnia 19 kwietnia 2012 roku

Na kierunku pielęgniarstwo prowadzone są wykłady z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość z przedmiotu- fizjologia

W ostatnich trzech latach ze studiów zrezygnowało 47 studentów, w tym 45 studiujących na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, 4 na studiach niestacjonarnych tzw. pomostowych, 2 na studiach stacjonarnych drugiego stopnia i 6 na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia. Jako główne przyczyny rezygnacji uczelnia wskazała: niepodjęcie nauki, niezaliczenie semestru, niezłożenie pracy dyplomowej i rezygnacja ze studiów.

4. System monitorowania karier absolwentów obecnie jest wdrażany w Uczelni (Uchwała Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 30 sierpnia 2012 roku). Zakłada on wprowadzenie trzech metod monitoringu losów absolwentów badanie ankietowe kwestionariuszowe- w formie tradycyjnej w momencie ukończenia Uczelni, w formie elektronicznej w okresie 3 oraz 5 lat po zakończeniu studiów. Obecnie Biuro Karier jest na etapie tworzenia elektronicznej bazy respondentów i prowadzi monitorowanie losów absolwentów stosując opracowany kwestionariusz ankiety.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace etapowe prawidłowo przygotowane, związane z kierunkiem pielęgniarstwo i w większości przedstawiające w punktach opisywane zagadnienie. Prace dyplomowe, zarówno licencjackie jak i magisterskie, skonstruowane poprawnie zawierają wszystkie elementy pracy dyplomowej. Treść prac związana z ocenianym kierunkiem. Wszystkie prace są recenzowane zgodnie z regulaminem przyjętym w Uczelni.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1. Efekty kształcenia na ocenianym kierunku studiów zostały opracowane na podstawie standardu kształcenia dla kierunku pielęgniarstwo określonego w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r., a cele oraz specyficzne i szczegółowe

efekty kształcenia dla ocenianego kierunku są zgodne zarówno z Krajowymi Ramami Kwalifikacji jak i celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia.

2. Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia w zdecydowanej większości sformułowano w sposób jasny, zrozumiały i są spójne z treściami kształcenia.

3. Analiza okresowych osiągnięć studenta pozwala uznać, że zakładane cele i efekty kształcenia są poprawnie weryfikowane, ponieważ kryteria oceniania studentów są jasne, obiektywne i zapewniają przejrzystość i obiektywizm w formułowaniu ocen.

4. Uczelnia wprowadza monitorowanie losów absolwentów i deklaruje, że uzyskane wyniki będą wykorzystane do wprowadzenia zmian w programach kształcenia i doskonaleniu jakości kształcenia.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1. Studia stacjonarne pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają 3 lata (6 semestrów). Liczba godzin ogółem wynosi 4795 godzin, w tym kształcenie teoretyczne w grupie nauk:

- podstawowych- 480 godzin, którym przypisano 16 ECTS,
- społecznych- 480 godzin, którym przypisano 16 ECTS
- w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa -600 godzin, którym przypisano 24 ECTS,
- w zakresie opieki specjalistycznej -860 godzin, którym przypisano 34 ECTS

Kształcenie praktyczne realizowane jest w wymiarze 2300 godzin (1100 zajęć praktycznych, którym przypisano 55 ECTS i 1200 praktyk zawodowych, którym przypisano 30 ECTS). Dodatkowo uczelnia realizuje 45 godzin teoretycznych, w tym 15 z bezpieczeństwa i higieny pracy i 30 godzin ozonoterapii. W bloku nauk w zakresie podstaw opieki pielęgniarstwa istnieje możliwość wyboru jednego z trzech oferowanych przez uczelnię przedmiotów tj. zakażenia szpitalne, język migowy i promocja zdrowia psychicznego.

Ponadto uczelnia wprowadziła dodatkowy przedmiot poza standardem – ozonoterapia w liczbie 30 godzin (15 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń). Brak Karty Przedmiotu z ozonoterapii.

Całość programu ma oszacowane 180 ECTS. W każdym semestrze liczba ECTS wynosi 30.

Czas kształcenia, plan i program kształcenia jest zgodny z obowiązującymi standardami dla kierunku studiów pielęgniarstwo (Dz. U. z 2012 r. Nr 106, poz. 631- załącznik nr 4).

Nakład pracy studenta określony w programie studiów oraz liczba punktów w poszczególnych semestrach jest zgodna z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.2011 Nr 243, poz. 1445) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187).

Studia pierwszego stopnia niestacjonarne tzw. pomostowe trwają od 2 - 3 semestrów i są uzależnione od rodzaju ukończenia szkoły medycznej kształcącej w zawodzie pielęgniarki. Obecnie kształcenie na studiach niestacjonarnych tzw. pomostowych realizowane jest w

ramach Projektu systemowego pn. „Kształcenie zawodowe pielęgniarek i położnych w ramach studiów pomostowych” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Plan studiów dla odpowiednich ścieżek przedstawia się następująco:

- Ścieżka AB - 1150 godzin, w tym 400 godzin stanowi kształcenie teoretyczne, 750 godzin kształcenie praktyczne (230 godzin zajęcia praktyczne, 520 godzin praktyka zawodowa). Studia trwają dwa semestry.
- Ścieżka D – 1984 godziny, w tym 690 godzin stanowi kształcenie teoretyczne, 1294 godziny kształcenie praktyczne (280 godzin zajęć praktycznych i 1014 godzin praktyk zawodowych. Studia trwają dwa semestry.
- Ścieżka E - 660 godzin, w tym 260 godzin stanowi kształcenie teoretyczne, 400 godzin – kształcenie praktyczne (40 godzin zajęć praktycznych i 360 godzin praktyka zawodowa). Studia trwają 2 semestry.

Czas kształcenia, ogólna liczba godzin oraz liczba godzin zajęć teoretycznych i praktycznych jest zgodna z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 14 czerwca 2012 roku (Dz.U Nr poz.), w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów zawodowych na kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo przeznaczonych dla pielęgniarek i położnych posiadających świadectwo dojrzałości i będących absolwentami liceów medycznych oraz medycznych szkół zawodowych kształcących w zawodzie pielęgniarki i położnej i obowiązującymi standardami dla kierunku pielęgniarstwo.

Ze względu na profil praktyczny istotne znaczenie zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych I stopnia ma kształcenie praktyczne.

Kształtowanie umiejętności praktycznych w warunkach naturalnych poprzedzone jest na studiach stacjonarnych zajęciami w warunkach symulowanych w pracowni umiejętności pielęgniarstkich.

Miejscem kształcenia praktycznego są oddziały szpitalne (pediatryczny, położniczo-ginekologiczne, internistyczne, chirurgiczne, neurologiczne, psychiatryczne, medycyny ratunkowej, opieki paliatywnej, opieki długoterminowej, intensywnej terapii) oraz ośrodki pielęgniarstkiej opieki domowej, środowiskowej i medycyny szkolnej. Kształcenie praktyczne odbywa się w miejscach, z którymi uczelnia podpisała umowy i porozumienia tj. Wojewódzki Szpital Zespolony w Kaliszu, Wojewódzki szpital Zespolony w Koninie, Zakład Opieki Zdrowotnej w Ostrowie Wielkopolskim, Wojewódzki Specjalistyczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej Chorób Płuc i Gruźlicy Godziesze Małe, Pleszewskie Centrum Medyczne w Pleszewie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Poliklinika” w Kaliszu, Zakład Opieki Zdrowotnej „Puls” Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Kaliszu, Dom Pomocy Społecznej w Kaliszu, Żłobek nr 3 w Kaliszu, Szkoła Podstawowa nr 9 w Kaliszu, Szkoła Podstawowa nr 11 w Kaliszu, Gimnazjum nr 1 w Kaliszu, Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska „Kaliniec” w Kaliszu, NZOZ Ewa Węgier –Szewczyk w Kaliszu, NZOZ „Majków” w Kaliszu.

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe poprzedzone są zajęciami teoretycznymi umożliwiającymi wykorzystanie wiedzy w działaniu. Kształcenie praktyczne realizowane jest w formie zblokowanej, co umożliwia uzyskanie zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia praktyczne są realizowane pod kierunkiem i bezpośrednim nadzorem nauczyciela z uczelni, którymi są osoby z prawem wykonywania zawodu pielęgniarki i legitymując się co najmniej roczną praktyka zgodną z nauczaniem przedmiotem lub prowadzonymi zajęciami. Praktyki zawodowe są prowadzone przez pracownika danego zakładu opieki zdrowotnej, który spełnia kryteria doboru opiekuna praktyk zawodowych, a całość jest nadzorowana przez uczelnianego opiekuna praktyk zawodowych. Kształcenie praktyczne realizowane jest zgodnie z regulaminem praktyk, regulaminem zajęć praktycznych i szczegółowym harmonogramem

zajęć.

Zajęcia teoretyczne (ćwiczenia, ćwiczenia w pracowni umiejętności pielęgniarskich, seminaria i lektorat języków obcych) realizowane są w grupach od 10-30 osób, a zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe w grupach 6-8 osób. Liczebność grup na zajęciach została uregulowana Uchwałą Senatu PWSZ nr 413/2012 z dnia 30 sierpnia 2012 roku i jest odpowiednia do zakładanych efektów kształcenia z tych przedmiotów.

Dobór treści kształcenia uwzględnia zasady współczesnej dydaktyki, w tym głównie istotną łączącą teorię z praktyką. Metody dydaktyczne wskazane w Kartach Przedmiotu w większości umożliwiają aktywny udział studenta w zajęciach i są dostosowane do określonych efektów kształcenia. Przedmioty wskazane w programie studiów I stopnia są usytuowane w planie zgodnie z taksonomią celów kształcenia, zasadami współczesnej dydaktyki i uwzględniają zasadę łączenia teorii z praktyką. Sekwencyjność przedmiotów umożliwia opanowanie przez studenta efektów ogólnych i szczegółowych w kolejnych etapach kształcenia.

Studia stacjonarne i niestacjonarne drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo o profilu praktycznym trwają 4 semestry i obejmują 1460 godzin.

Ogólna liczba punktów ECTS wynosi 120, w tym 38 ECTS przypisanych do wybranych zagadnień z zakresu nauk społecznych, 54 ECTS do nauk w zakresie opieki specjalistycznej, 8 ECTS do przedmiotów do wyboru, zajęcia praktyczne 8 ECTS, praktyki zawodowe 8 ECTS, 20 ECTS za pracę magisterską. Liczba punktów ECTS przyporządkowana do każdego semestru studiów wynosi 30 ECTS. Nakład pracy studenta określony w programie studiów oraz liczba punktów w poszczególnych semestrach jest zgodna z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 roku w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U.2011 Nr 243, poz. 1445) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 roku w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz.U.2011 Nr 201, poz. 1187).

Plan i program studiów przewiduje: 500 godzin z modułu wybrane zagadnienia z zakresu nauk społecznych, 800 godzin z modułu z zakresu opieki specjalistycznej, 130 godzin zajęć fakultatywnych. W ramach kształcenia praktycznego realizowanych są zajęcia praktyczne - 220 godzin i praktyki zawodowe - 160 godzin. Kształcenie praktyczne odbywa się w oddziałach szpitalnych tj.: nefrologia, intensywna terapia, pulmonologia, neurologia, kardiologia, chirurgia naczyń, reumatologia, chirurgia ogólna, interna oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Przedmioty wskazane w programie studiów II stopnia są usytuowane w planie zgodnie z taksonomią celów kształcenia, zasadami współczesnej dydaktyki i uwzględniają zasadę łączenia teorii z praktyką. Sekwencyjność większości przedmiotów umożliwia opanowanie przez studenta efektów ogólnych i szczegółowych w kolejnych etapach kształcenia.

Nadzór nad praktykami zawodowymi sprawuje uczelniany opiekun praktyk. Dokumentowanie przebiegu procesu kształcenia w **części praktyczne** na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia tzw. pomostowych podzielone jest na zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Studenci studiów niestacjonarnych tzw. pomostowych zgodnie z uchwałą KRASzPiP mogą uzyskać zwolnienie na podstawie udokumentowanego doświadczenia zawodowego z części kształcenia praktycznego od 33- 50 % w zależności od rodzaju ukończonej szkoły pielęgniarstwa

Kształcenie praktyczne realizowane jest w miejscach określonych w standardach kształcenia i z którymi uczelnia podpisała umowy lub porozumienia. Dokumentacja kształcenia praktycznego obejmuje: dziennik zajęć praktycznych/ praktyk zawodowych z potwierdzeniem obecności studentów, tematyką zajęć, liczbą godzin, datą przeprowadzonych zajęć, podpisem prowadzącego zajęcia; karta z wykazem zaliczanych umiejętności, karta warunków zaliczenia zajęć praktycznych; dokumentacja procesu pielęgnowania chorego prowadzona przez studenta.

Na studiach II stopnia studenci realizują praktyki zawodowe w ramach pielęgniarstwa specjalistycznego w wybranych oddziałach specjalistycznych. Regulamin studiów przewiduje możliwość realizacji praktyk przez studentów poza miejscem wyznaczonym przez uczelnię. Zgodę na realizację praktyk w miejscu zamieszkania studenta podejmuje Dziekan Wydziału.

Organizacja procesu dydaktycznego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo umożliwia realizację zakładanych efektów kształcenia, ich kontrolę i osiągnięcie w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Regulamin studiów obowiązujący w PWSZ w Kaliszu umożliwia studentom po ukończeniu pierwszego roku studiów i z dobrymi wynikami w nauce ubieganie się o indywidualną organizację studiów na semestr lub kolejny rok studiów. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dziekan na wniosek studenta. W trakcie wizyty na kierunku pielęgniarstwo z indywidualnej organizacji studiów nie korzystał żaden student.

W uzasadnionych przypadkach o indywidualną organizację zajęć mogą ubiegać się również studenci z orzeczeniem stopnia niepełnosprawności.

Uczelnia nie jest w pełni przystosowana do osób niepełnosprawnych, bowiem nie wszędzie zostały usunięte bariery architektoniczne i techniczne. Opiekę nad studentami niepełnosprawnymi sprawuje Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych.

W opinii studentów program studiów oraz formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku pielęgniarstwo umożliwiają osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia. Studenci mają świadomość, jakie umiejętności powinni posiadać po ukończeniu ocenianego kierunku.

2. Program kształcenia jest spójny, zawiera wymagane proporcje aktywnych form zajęć. Jest możliwe osiągnięcie założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych w programie kształcenia do przedmiotów. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Należy opracować efekty kształcenia do przedmiotu oraz kartę przedmiotu do Ozonoterapii.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Czas trwania kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo jest zgodny z aktualnie obowiązującymi standardami kształcenia, na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia tzw. pomostowych jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia studiów dla pielęgniarzek i położnych, które posiadają świadectwo dojrzałości i ukończyły liceum medyczne lub szkołę policealną albo szkołę pomaturalną kształcą w zawodzie pielęgniarki i położnej oraz obowiązującymi standardami. Program kształcenia umożliwia osiągnięcie określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, ponieważ treści kształcenia i czas trwania zajęć zostały prawidłowo dobrane w celu osiągnięcia efektów

kształcenia określonych dla każdego z przedmiotów. Nakład pracy studenta formalnie jest oszacowany prawidłowo i jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, weryfikacja nakładu pracy studenta w przedstawionym programie nie budzi wątpliwości.

2. Program kształcenia jest spójny, zawiera wymagane proporcje aktywnych form zajęć. Jest możliwe osiągnięcie założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych w programie kształcenia do przedmiotów. Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość, należy opracować efekty kształcenia do przedmiotu oraz kartę przedmiotu do Ozonoterapii.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia na kierunku „pielęgniarstwo” prowadzonym na Wydziale Medycznym Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu umożliwia osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia. Kadra nauczająca jest odpowiednia dla realizacji programu kierunku pielęgniarstwa. Jest ona oparta na grupie nauczycieli akademickich wywodzących się w przeszłości ze szkolnictwa zawodowego pomaturalnego, osoby te są odpowiedzialne za nauczanie praktyczne zawodu. Pozostała kadra pracowników naukowo-dydaktycznych związana jest z dwoma ośrodkami: Uniwersytetem Medycznym z Poznania oraz z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Kaliszu. Osoby te są gwarantem wysokiej jakości nauczania przedmiotów o charakterze niezawodowym, pozwalają na rozszerzenie oferty dydaktycznej o wiedzę związaną z przedmiotami ogólnymi oraz o wiedzę o charakterze praktyki klinicznej. Kadra nauczycieli akademickich tworząca minimum kadrowe zapewnia pełne możliwości oferty dydaktycznej dla studentów kierunku pielęgniarstwa. Osoby będące w minimum kadrowym posiadają znaczący dorobek naukowy, realizowany zarówno w jednostce ocenianej, jak również w jednostkach będących w strukturach Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Wskazane byłoby zwiększenie publikowania prac naukowych afiliowanych uczelnią raportowaną.

2) Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w § 14 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445 z późn zm.), tj.: „*Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora*” oraz § 13 pkt. 1, tj.: „*Do minimum kadrowego, o którym mowa w § 14, są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów*”. Natomiast zgodnie z § 15 ust. 1 „*Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. a także § 13 pkt. 2, tj.: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w*

przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, należy stwierdzić, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm). Minimum kadrowe dla ocenianego kierunku studiów zostało określone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243 poz. 1445, z późn. zm.). Zgodnie z § 15 ust. 1 ww. rozporządzenia minimum kadrowe dla II stopnia studiów na kierunku pielęgniarstwo stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Wszystkie te osoby spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 tj. „do minimum kadrowego są wliczani nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy”, a także **§ 13 pkt. 3**, tj.: „Nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze, co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra”.

Liczba samodzielnych pracowników nauki dla stopnia I studiów na kierunku pielęgniarstwo wynosi 7 osób, dla stopnia II - 6 osób. Liczba nauczycieli akademickich ze stopniem doktora dla I stopnia studiów wynosi 8 osób, a dla drugiego stopnia 7 osób.

Kadra nauczycieli akademickich tworząca minimum kadrowe jest w większości zatrudniona od 8-10 lat, zwłaszcza dotyczy to osób związanych z ośrodkiem akademickim w Poznaniu. Jest w pełni zapewniona stabilność składu kadry tworzącej minimum kadrowe uczelni. Kadra nauczająca jest odpowiednia dla realizacji programu kierunku pielęgniarstwa. Jest ona oparta na grupie nauczycieli akademickich wywodzących się w przeszłości ze szkolnictwa zawodowego pomaturalnego, osoby te są odpowiedzialne za nauczanie praktyczne zawodu. Pozostała kadra pracowników naukowo-dydaktycznych związana jest z dwoma ośrodkami: Uniwersytetem Medycznym z Poznaniu oraz z Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Kaliszu. Osoby te są gwarantem wysokiej jakości nauczania przedmiotów o charakterze niezawodowym, pozwalają na rozszerzenie oferty dydaktycznej o wiedzę związaną z przedmiotami ogólnymi oraz o wiedzę o charakterze praktyki klinicznej.

Stosunek liczebności kadry stanowiącej minimum kadrowy do liczby studentów jest spełnione i wynosi ok 1:17.

Zajęcia z poszczególnych przedmiotów są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających wykształcenie i specjalizację zgodną z obszarami wiedzy, dziedzin nauki oraz dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególne osoby. Pozwala to na przekazanie wiedzy z uwzględnieniem szczegółowych efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

3. Dobór kadry nauczającej jest prawidłowo przeprowadzony przez Władze Uczelni.

Uczelnia wspiera rozwój zawodowy nauczycieli m. in. poprzez refundowanie części kosztów prowadzenia przewodu doktorskiego lub habilitacyjnego, a także opiniowania na tytuł profesora w oparciu o umowę lub porozumienie zawarte z inną uczelnią akademicką realizującą w/w proces awansu. Inną formą jest dofinansowanie w formie stypendium z

własnego funduszu stypendialnego, który uczelnia utworzyła z planowanego zysku oraz dofinansowanie do przeprowadzonych badań z własnego funduszu na które uczelnia corocznie w planie rzeczowo – finansowym przeznacza ogółem 100 tys. zł. na prowadzenie badań w ramach wydziałów.

PWSZ w Kaliszu deklaruje długofalowe plany pozyskiwania całkowicie własnych nauczycieli akademickich ze stopniami naukowymi w ramach, których pomagają nauczycielom w przygotowaniu prac kwalifikacyjnych czego przykładem jest wypromowanie w Wydziale Medycznym w omawianym okresie 9 miejscowych doktorów.

Załącznik nr 5 - Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy);

Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ogólna ocena hospitowanych zajęć.

Podczas wizytacji przeprowadzono na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia hospitację 4 zajęć, które odbywały się w formie wykładów, ćwiczeń i zajęć praktycznych. Zajęcia realizowane były w budynku uczelni lub w oddziale szpitalnym na podstawie zatwierdzonego harmonogramu. Zajęcia prowadzono większości zgodnie z obowiązującymi wymogami współczesnej dydaktyki, wykorzystując różne metody i środki dydaktyczne. Treści kształcenia były adekwatne do celów i rodzaju zajęć określonych w Kartach Przedmiotów. Sposób realizacji zajęć, liczba osób w grupie na ćwiczeniach teoretycznych i zajęciach praktycznych sprzyjał uzyskaniu oczekiwanych efektów kształcenia. W zdecydowanej większości organizacja zajęć była właściwa, studenci wykazywali zainteresowanie, biorąc w nich aktywny udział. Wielkość sal była odpowiednia do liczby studentów, a ich wyposażenie umożliwiało wykorzystanie nowoczesnych metod dydaktycznych. Wizytowana baza kształcenia praktycznego spełnia możliwości realizacji wyznaczonych celów, posiada dobre wyposażenie w sprzęt i kadre o wysokich kwalifikacjach zawodowych zaangażowaną w proces kształcenia studentów.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji jest odpowiednia do osiągnięcia założonych celów kształcenia i efektów realizacji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

2) Zajęcia z poszczególnych przedmiotów są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających wykształcenie i specjalizację zgodną z obszarami wiedzy, dziedzin nauki oraz dyscyplin naukowych. Liczba samodzielnych pracowników nauki zaliczonych do minimum kadrowego dla stopnia I studiów na kierunku pielęgniarstwo wynosi 7 osób, dla stopnia II - 6 osób. Liczba nauczycieli akademickich ze stopniem doktora dla I stopnia studiów wynosi 8 osób, a dla drugiego stopnia 7 osób.

3) Uczelnia wspiera rozwój zawodowy nauczycieli m. in. poprzez refundowanie części kosztów prowadzenia przewodu doktorskiego lub habilitacyjnego, a także opiniowania na tytuł profesora w oparciu o umowę lub porozumienie zawarte z inną uczelnią akademicką realizującą w/w proces awansu.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

PWSZ w Kaliszu prowadzi swoją działalność w kilku obiektach na terenie miasta: **gmach główny i Rektorat znajduje się przy ul. Nowy Świat 4, Collegium Novum, ul. Nowy Świat 4 a Collegium Medicum, ul. Kaszubska 13, Centrum Dydaktyczno-Sportowe, ul. Poznańska 201-205, w którym to Centrum Dydaktyczno-Sportowym znajdują się budynki: Collegium Oecologicum, budynek laboratoryjno-dydaktyczny „Pawilon D”, Collegium Mechanicum, obiekty sportowe uczelni, budynek integracyjno-rekreacyjny dla studentów i pracowników „Chata Polska”, dom gościnny „Wojacek” z 33 miejscami noclegowymi.** Sale wykładowe i laboratoria komputerowe, Akademicka Poradnia Zdrowia, Dom Studenta „Bulionik” znajdują się przy ul. Łódzka 149-153.

Wydział Medyczny mieści się w budynku dawnej Państwowej Szkoły Pielęgniarskiej. W budynku tym znajduje się 5 sal wykładowych (aula na 134 miejsca i 4 sale na: 84, 110, 113 i 130 miejsc), 12 sal seminaryjnych mieszczących od 24 68 miejsc) i 2 pracownie anatomii człowieka (25 i 45 miejsc), 3 pracownie ratownictwa medycznego (10-16 miejsc), pracownia biochemii i biofizyki (15 miejsc), pracownia językową (24 miejsca), pracownia higieny (10 miejsc), 2 pracownie umiejętności pielęgniarskich (16-30 miejsc), 2 gabinety zabiegowe dla pracowni umiejętności pielęgniarskich (10-22 miejsca), pracownia ozonoterapii (16 miejsc) oraz kilka innych pracowni do zajęć na innych kierunkach studiów np. pokój badań położniczo-ginekologicznych, pracownia cytologii i ultrasonografii, pracownia biomechaniki i biofizyki, pracownia kosmetologii, pracownia farmakologii, receptury kosmetyku i form kosmetyku, laboratorium biologii medycznej i pracownia informatyczna, pracownia fizykoterapii. Masażu, kinezyterapii i masażu, laboratorium biochemii, biologii medycznej, chemii kosmetycznej, pracownia hydroterapii.

W budynku tym znajduje się również biblioteka z czytelnią i studencki bufet.

Prawie wszystkie sale wykładowe i seminaryjne wyposażone są w projektory multimedialne, komputery, ekrany elektryczno-stacjonarne, rzutnik pisma, tablice ścienne lub przenośne, zestaw nagłaśniający.

Salę ćwiczeniową w zależności od przeznaczenia wyposażone są w odpowiedni sprzęt. Odnosząc się do sal, w których realizowane są zajęcia na kierunku pielęgniarstwo należy podkreślić:

- **dobrze wyposażenie pracowni językowej** (tablica sucho-ścieralna, zestaw dydaktyczny do nauki języków obcych z 24 słuchawkami i magnetofonem, telewizor LED 60” z DVD),
- **dobrze wyposażenie pracowni informatycznej** wykorzystywane do nauczania statystyki na studiach drugiego stopnia,
- **dobrze wyposażenie pracowni ratownictwa medycznego** zapewniające osiągnięcie efektów kształcenia z podstawowych zabiegów reanimacyjnych,
- **dobrze wyposażenie pracowni do ozonoterapii** – przedmiot prowadzony ponad wymagania standardowe na studiach pierwszego stopnia,

- **bardzo słabe wyposażenie pracowni umiejętności pielęgniarских zarówno pod względem łóżek, jak i innego sprzętu do nauczania umiejętności zawodowych w warunkach symulowanych np. nowoczesnych fantomów do cewnikowania (na stanie pracowni 1 na dwie sale), wkluc dożylnych, iniekcji domięśniowych, opatrywania ran, zapatrzenia przetok jelitowych, udogodnień dla osób starszych itp. W ogólnej ocenie zespołu pracownie są nienowoczesne i z dużym deficytem sprzętu aktualnie wykorzystywanego w edukacji pielęgniarerek na studiach pierwszego stopnia. Na żadnej sali nie ma TV z możliwością odtwarzania filmów prezentujących pokaz zabiegów pielęgniarских. Braki w sprzęcie ograniczają uzyskanie warunkach symulowanych zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności,**
- **braki fantomów do nauczania badania fizykalnego – jest na stanie jedynie fantom dziecka, brak fantomu dorosłego. Zajęcia ćwiczeniowe z badania fizykalnego prowadzone są pracowni, stąd sprzęt jest niezbędny do opanowania umiejętności w tym zakresie,**
- **wyposażenie pracowni anatomicznej i do nauczania fizjologii w stopniu podstawowym, stąd ograniczone możliwości wykorzystania w nauczaniu anatomii i fizjologii metod interaktywnych,**
- **bardzo słabe wyposażenie pracowni higieny- nienowoczesne, brak udogodnień, poręczy, podnośników, itp.**

Słabe wyposażenie ww. pracowni w może utrudnić właściwe przygotowanie studentów do zajęć w warunkach "naturalnych" (poradnie, szpitale).

Całkowita powierzchnia sal ćwiczeniowych wynosi blisko 1200 m², a pracownie w zależności od profilu ćwiczeń mieszczą od 2 do 45 studentów. Wszystkie pracownie, laboratoria i pokoje- gabinety zabiegowe wyposażone są w odpowiedni dla potrzeb ćwiczeniowych sprzęt podstawowy i specjalistyczny oraz środki nietrwałe.

W PWSZ w Kaliszu funkcjonują dwie biblioteki: Uczelniana i Wydziałowa. Biblioteka Uczelniana pracuje w programie bibliotecznym SOWA 2 i oferuje dostęp do katalogu online oraz pakietu usług ułatwiających komunikację i sprawne korzystanie z biblioteki (zdalna rezerwacja, składanie zamówień oraz prolongata, elektroniczne powiadomienia o terminach zwrotu, formularze zapytań, e-elearningowe szkolenia, zdalny dostęp do zbiorów elektronicznych. Informacja o bibliotece i zbiorach udostępniana jest na stronie internetowej Biblioteki.

Struktura organizacyjna Biblioteki określona jest przez tematyczny podział piśmiennictwa (według dziedzin odpowiadających kierunkom studiów) oraz strukturę Uczelni. W skład struktury organizacyjnej wchodzi następujące agendy obsługujące czytelników: Biblioteka Główna (pełniąca jednocześnie funkcję Biblioteki Wydziału Zarządzania), Biblioteka Wydziału Politechnicznego, Biblioteka Wydziału Medycznego oraz Wydziału Rehabilitacji i Sportu, Ośrodek Informacji Patentowej i Archiwum Uczelniane.

Strukturę tematyczną księgozbioru określają kierunki i specjalności realizowane w Uczelni. Stan ilościowy zbiorów wynosi 126 tys. vol. książek drukowanych, ponad 28 tys. książek w wersji elektronicznej, 787 jednostek zbiorów specjalnych (płyty CD i DVD, materiały kartograficzne, ikonografia, normy) oraz bogaty zbiór czasopism w formie tradycyjnej i elektronicznej - 393 tytuły czasopism w prenumeracie bieżącej oraz 9,5 tys. czasopism elektronicznych. W Bibliotece Uczelnianej dostępnych jest ogółem 46.615 dokumentów elektronicznych, zawartych w 92 bazach danych dostępnych online (w sieci bibliotecznej) i na platformie edukacyjnej e-Akademia. W ramach programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego *Wirtualna Biblioteka Nauki* Uczelnia posiada dostęp do baz: **EBSCO, Elsevier (Science Direct), Nature, Science, Scopus, Springer, Web of**

Knowledge (Web of Science - Science Citation Index Expanded (SCI-EXPANDED); Social Sciences Citation Index (SSCI); Arts & Humanities Citation Index (A&HCI); Conference Proceedings Citation Index- Science (CPCI-S); Conference Proceedings Citation Index-Social Science & Humanities (CPCI-SSH), Journal Citation Reports, Medline), **Wiley Online Library, Oxford University Press, Cambridge University Press, Knovel, ProQuest, IEEE, EMIS, GMID, OECD. Ponadto Biblioteka prenumeruje bazy: ibuk, InforLEX Biblioteka, Lex Omega, Integram -Elektrotechnika, Integram -Budownictwo, LEX: badania nieniszczące (Polski Komitet Normalizacyjny). Biblioteka posiada ponadto kolekcję baz na płytach CD.**

Pakiet prenumerowanych baz medycznych obejmuje: Polską Bibliografię Lekarską, TezMeSH, Problemy Pielęgniarstwa oraz bazy na platformie EBSCO, w tym Medline, Health Source: Consumer Edition, Health Source: Nursing/Academic Edition, AHFS Consumer Medication Information i PROQUEST (CBCA Complete: Health & Medicine, Pharmaceutical News Index, ProQuest Career and Technical Education: Health & Medicine, ProQuest Dissertations & Theses A&I: Health & Medicine, ProQuest Family Health, ProQuest Health & Medical Complete, ProQuest Health Management, ProQuest Nursing & Allied Health Source, ProQuest Research Library: Health & Medicine).

Biblioteka opracowuje i udostępnia ponadto informacje o ogólnodostępnych bazach medycznych, m.in. Medline PubMed, PubMed Central, Europe PubMed Central, Medline Plus, Free Medical Journals.

W zakresie pozyskiwania zbiorów, obsługi studentów oraz wypożyczeń międzybibliotecznych Biblioteka Uczelniana współpracuje z 40 bibliotekami o profilu ogólnym i specjalnym.

Ze strony internetowej Biblioteka zapewnia ponadto dostęp do zasobów 110 bibliotek cyfrowych zrzeszonych w Federacji Bibliotek Cyfrowych oraz **do informacji o zbiorach innych bibliotek, m.in. za pośrednictwem KaRo (Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich) i NUKAT-u (Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny).**

Biblioteka dysponuje 422 stanowiskami czytelniczymi, w tym 117 dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, 212 komputerami z dostępem do Internetu (w tym WiFi).

Biblioteka posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych: ergonomiczne stoliki, z możliwością korzystania przez osoby na wózkach inwalidzkich, krzesła z regulacją wysokości siedziska, na stanowiskach komputerowych, dla potrzeb osób niedowidzących regulacja wielkości czcionki poprzez ustawienia systemowe i zainstalowane skrypty, samoobsługowa wrzutnia książek oraz kioski internetowe dostosowane dla osób na wózkach inwalidzkich, **podjazdy do budynków.**

Biblioteka Wydziału Medycznego oraz Wydziału Rehabilitacji i Sportu - usytuowana jest przy ul. Kaszubskiej 13 i zajmuje powierzchnię ok. 188 m². W bibliotece wyodrębniona jest czytelnia. Biblioteka Wydziału Medycznego otwarta jest od poniedziałku do czwartku w godzinach od 8.00 do 16.00 oraz w piątki w godzinach od 10.00 do 18.00 ponadto ze względu na prowadzenie studiów niestacjonarnych - pomostowych biblioteka otwarta jest również w sobotę od godziny 10.00 do 14.00.

Biblioteka gromadzi i udostępnia zbiory dla potrzeb studentów i pracowników wszystkich kierunków i specjalności w tym encyklopedie ogólne i specjalne, słowniki językowe i rzeczowe (medyczne), wydawnictwa informacyjne, atlasy anatomiczne itp. oraz piśmiennictwo z zakresu medycyny ogólnej, położnictwa, ratownictwa medycznego, pielęgniarstwa, kinezyterapii i fizjoterapii oraz biochemii, farmakologii, onkologii, psychiatrii, rehabilitacji medycznej, elektrokardiologii, fizjologii i patofizjologii, ratownictwa medycznego, ochrony zdrowia. Studenci kierunków medycznych mają do dyspozycji

księgozbiór podręczny oraz zbiór magazynowy. Księgozbiór medyczny stanowi ok. 40 % całości zbioru. Zasoby biblioteki obejmują ok. 25 tys. woluminów. Księgozbiór jest sukcesywnie rozbudowywany poprzez zakupy i dary zgodnie z potrzebami dydaktycznymi. Przeważają pozycje dotyczące pielęgniarstwa i medycyny w tym również medycyny ratunkowej. Dopelnienie zbioru stanowią medyczne czasopisma naukowe (bieżące) oraz roczniki retrospektywne. Biblioteka gromadzi 55 tytułów czasopism w tym 10 zagranicznych: „Acta Balneologica”, „Anestezjologia i Ratownictwo”, „Beauty Forum”, „Body Life”, „Ból”, „Chirurgia Polska”, „Dermatologia Estetyczna”, „Fizjoterapia”, „Fizjoterapia Polska”, „Forum Medycyny Rodzinnej”, „Geriatrya”, „Gerontologia Polska”, „Ginekologia Polska”, „Kardiologia Polska”, „Magazyn Pielęgniarki i Położnej”, „Medycyna Estetyczna”, „Medycyna Paliatywna”, „Medycyna po Dyplomie”, „Medycyna Praktyczna – Chirurgia”, „Medycyna Praktyczna - Ginekologia i Położnictwo”, „Medycyna Praktyczna – Pediatria”, „Medycyna Praktyczna – Psychiatria”, „Medycyna Praktyczna - Onkologia”, „Medycyna Praktyczna”, „Medycyna Sportowa”, „Na Ratunek”, „Niepełnosprawność i Rehabilitacja”, „Ortopedia, Traumatologia, Rehabilitacja”, „Pielęgniarstwo Polskie”, „Pielęgniarstwo XXI wieku”, „Polish Journal of Cosmetology”, „Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne”, „Położna”, „Postępy Rehabilitacji”, „Praktyczna Fizjoterapia i Rehabilitacja”, „Problemy Pielęgniarstwa”, „Psychiatria”, „Psychiatria Polska”, „Psychoterapia”, „Rehabilitacja Medyczna”, „Rehabilitacja w Praktyce”, „Reumatologia”, „Wychowanie fizyczne i zdrowotne”, „Zdrowa żywność – zdrowy styl życia”, „Zdrowie Publiczne”, „European Journal of Internal Medicine”, „Internal Medicine Journal”, „International, Journal of Nursing Practice”, „Journal of Advanced Nursing”, „Obstetrics, Gynecology and Reproductive Medicine”, „American Journal of Obstetrics & Gynecology”, „Physicalische Medizin”, „Resuscitation”, „Physiotherapy”, „The Journal of Medical Ethics”, „Krankengymnastik – Zeitschrift für Physiotherapeuten”.

Biblioteka oferuje dostęp do specjalistycznych źródeł elektronicznych – na płytach CD i online. Na podstawie umowy z Główną Biblioteką Lekarską im. Stanisława Konopki w Warszawie Biblioteka posiada dostęp do systemu informacji GBL, w tym retrospektywnej i bieżącej *Polskiej Bibliografii Lekarskiej*.

Czytelnia wyposażona jest w 21 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu oraz 35 stanowisk do nauki, które umożliwiają swobodną pracę z książką. Dostępne są 83 bazy elektroniczne, m.in.: Polska Bibliografia Lekarska, Medline, EBSCO, Springer, Science Direct (Elsevier), Web of Knowledge, Knovel, ProQuest, ibuk, Emerald. Do dyspozycji studentów jest również kserokopiarka samoobsługowa.

Uczelnia, uwzględniając liczbę studentów na kierunku pielęgniarstwo, zapewnia odbywanie kształcenia praktycznego - zajęć praktycznych i praktyk zawodowych we wskazanych dalej jednostkach, tj.: oddziałach: internistycznym, chirurgicznym, pediatrycznym (niemowlęce, patologii noworodka), neurologicznym, psychiatrycznym, medycyny ratunkowej, intensywnej terapii, opieki długoterminowej, położniczym i ginekologicznym w wieloprofilowych szpitalach o zasięgu regionalnym; ośrodkach pielęgniarstwa opieki domowej, środowiskowej i szkolnej oraz hospicjach.

Kryteria doboru zakładów opieki zdrowotnej i innych podmiotów prawnych realizujących praktyczną naukę zawodu są ustalone przez Uczelnię i uwzględniają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na kierunku pielęgniarstwo, obejmując w szczególności: wyposażenie stanowisk pracy w sprzęt i materiały medyczne niezbędne do kształtowania umiejętności praktycznych oraz ochrony przed zakażeniem.

Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą zawarcie długoterminowych umów z podmiotami realizującymi zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe nie będącymi

w strukturze Uczelni. Podmioty te zapewniają pełne warunki do osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia.

Uczelnia zapewnia dostęp do zaplecza socjalnego i sanitarno-higienicznego adekwatnego do liczby studentów.

Uczelnia nie dysponuje własną salą gimnastyczną z niezbędnym wyposażeniem do prowadzenia zróżnicowanych zajęć z wychowania fizycznego. Uczelnia dysponuje dwoma boiskami do piłki nożnej i piłki siatkowej. Zajęcia z wychowania fizycznego są nieobowiązkowe na kierunku pielęgniarstwo.

Infrastruktura dydaktyczna uczelni – Państwowej Wyższej Szkoły zawodowej w Kaliszu nie jest w pełni przystosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych- brak podjazdów i windy.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Baza dydaktyczna Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu zapewnia odpowiednie warunki do prawidłowej realizacji efektów kształcenia, które są możliwe do osiągnięcia w warunkach kształcenia teoretycznego oraz warunkach kształcenia praktycznego realizowanych w zakładach opieki zdrowotnej. Należy podkreślić **bardzo słabe wyposażenie pracowni umiejętności pielęgniarstwach zarówno pod względem łóżek, jak i innego sprzętu do nauczania umiejętności zawodowych w warunkach symulowanych oraz braki fantomów do nauczania badania fizykalnego.**

Dobór placówek, w których prowadzone jest kształcenie praktyczne do celów kształcenia i założonych efektów kształcenia należy uznać za prawidłowy. Zakłady kształcenia praktycznego dobrane są zgodnie z ustalonymi kryteriami i umożliwiają osiągnięcie celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Uczelnia posiada dokumentację potwierdzającą zawarcie umów z podmiotami realizującymi kształcenie praktyczne.

Uczelnia zapewnia dostęp do biblioteki wyposażonej w literaturę zalecaną w ramach kształcenia na ocenianym kierunku studiów, czytelni wyposażonej w czasopisma w zakresie nauczanych dyscyplin. Liczba stanowisk zapewniająca dostęp studentom do Internetu jest wystarczająca. Godziny otwarcia biblioteki i czytelni uniemożliwiają korzystanie z księgozbioru studentom wszystkich form kształcenia.

Baza materialna Uczelni nie jest w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Pracownicy Katedry Pielęgniarstwa uczestniczą w badaniach naukowych, których wyniki publikują w uznanych czasopismach naukowych zarówno krajowych jak i zagranicznych oraz prezentują na sympozjach i konferencjach. Aktywność naukowa Katedry Pielęgniarstwa PWSZ w Kaliszu dotyczy realizacji oryginalnych projektów zwieńczonych pracami doktorskimi,

działalności w ramach Studenckiego Koła Naukowego Pielęgniarstwa, realizacji oryginalnych prac magisterkich oraz organizacji konferencji naukowych.

Ze względu na charakter praktyczny studiów obecnie badania naukowe prowadzone są w wąskim zakresie badań porównawczych, skupiających się na problematyce badań o charakterze środowiskowym.

Uczelnia posiada bardzo skąpe wyposażenie dla prowadzenia badań naukowych na kierunku pielęgniarstwo i położnictwo.

Badania naukowe są przeprowadzane w oparciu o niedofinansowaną bazę naukową. W chwili obecnej tematyka badań jest również skorelowana z działaniami na bazie obcej, tj. działaniami w oparciu o nauczycieli akademickich z Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Pozwala to na prowadzenie badań na wysokospecjalistycznej aparaturze, umożliwia również uzyskanie wyników, które są podstawą do możliwości publikowania w renomowanych czasopiśmie z punktacją IF, zachowując afiliację dla uczelni.

Szkoła wspiera rozwój naukowy studentów w ramach prac kół naukowych. Udział studentów w badaniach naukowych odbywa się głównie poprzez uczestnictwo w pracach kół naukowych: Koło Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego oraz Studenckie Koło Naukowe Pielęgniarstwa. Studenci mają możliwość udziału w konferencjach naukowych organizowanych przez samą Uczelnię, jak i inne ośrodki akademickie oraz realizację projektów badawczych m. in. „Analiza wizerunku współczesnej pielęgniarki w opinii osób młodych i ludzi starszych” i „Zachowania zdrowotne i profilaktyczne wśród studentów kierunków medycznych”.

Rozwój naukowy studentów Wydziału Medycznego PWSZ w Kaliszu możliwy jest dzięki działalności kół naukowych w których młodzi badacze realizują projekty naukowe pod nadzorem doświadczonych opiekunów. Prowadzone projekty badawcze angażują studentów w ich wykonywanie oraz poprzez sporządzanie publikacji przeglądowych oraz prac oryginalnych poszerzają ich wiedzę i umiejętności

Uczelnia posiada bardzo skąpe wyposażenie dla prowadzenia badań naukowych na kierunku pielęgniarstwo.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia oferuje dla kierunku pielęgniarstwa skąpą bazę dla badań naukowych. Wskazane jest rozważenie rozszerzenia oferty o badania o charakterze epidemiologicznym, skierowanych na ocenę środowiska pod względem zdrowotności oraz profilaktyki zdrowotnej.

Część badań naukowych opiera się o współpracę z innymi ośrodkami uniwersyteckimi bądź szpitalnym. Godnym podkreślenia jest zatrudnianie, jako nauczycieli akademickich przedstawicieli tych środowisk i podtrzymywanie w ten sposób więzi z wiodącymi ośrodkami naukowymi i ośrodkami realizującymi praktyczne aspekty zawodu.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1. Szczegółowe warunki oraz tryb rekrutacji na I rok studiów w PWSZ w Kaliszu w roku akademickim 2013/2014 są zawarte w Uchwale Senatu nr 386/2012 z dnia 19 kwietnia 2012

roku, Uchwale Senatu nr 105/IV/2013 roku z dnia 14 marca 2013 roku zmieniającą załącznik do Uchwały nr 386/2012 z dnia 19 kwietnia 2012 roku (Załącznik nr 14). Zasady rekrutacji są przejrzyste i dostępne na stronie internetowej Uczelni. Przyjęcie kandydatów następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego. Postępowanie ma charakter konkursowy i uwzględnia oceny na świadectwie dojrzałości i ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej z przedmiotów: biologia, chemia, język polski, język obcy. O przyjęciu na I rok studiów decyduje miejsce kandydata na liście rankingowej, ustalone na podstawie sumy punktów uzyskanych podczas postępowania kwalifikacyjnego, w ramach ustalonego limitu przyjęć na dany kierunek. Warunkiem przyjęcia na studia drugiego stopnia jest posiadanie dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo. Przyjęcie kandydatów na I rok studiów drugiego stopnia następuje w drodze postępowania kwalifikacyjnego, postępowanie ma charakter konkursowy i uwzględnia ocenę uzyskaną na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia. Studenci pozytywnie ocenili zasady rekrutacji oraz ustalanie limitu potencjału dydaktycznego.

2. System oceny osiągnięć dydaktycznych studentów zawiera wystandaryzowane wymagania. Szczegółowy program nauczania w formie sylabusów oraz zasady zaliczenia przedmiotu i wymagania egzaminacyjne są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach. Zdaniem studentów sposób oceniania i formułowania ocen jest przejrzysty i obiektywny. Studenci podkreślili, że program nauczania, jak i zasady zaliczania są konsekwentnie realizowane przez nauczycieli akademickich. Studenci mają dostęp do swoich prac zaliczeniowych, informowani są o możliwości poprawy oraz otrzymują informację zwrotną o popełnionych błędach. Studenci pozytywnie ocenili określenie nakładu pracy potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

3. Uczelnia prowadzi wymianę międzynarodową w ramach programu Erasmus. W roku akademickim 2009/2010 trzy osoby wzięły udział w praktykach w ramach programu Erasmus, natomiast w 2012/2013 dwie osoby. Podczas spotkania z ZO PKA, studenci wskazali, iż w małym stopniu są zainteresowani mobilnością, gdyż w większości są aktywni zawodowo, czego nie da się pogodzić z wymianą międzyuczelnianą. Uczelnia nie oferuje swoim studentom możliwości uczestnictwa w wymianie krajowej poprzez podpisanie porozumienia mobilności studentów (program MOST). Studenci podczas spotkania z Zespołem Oceniającym wskazali, iż nie są zainteresowani wskazaną formą wymiany. W roku akademickim 2009/2010 na PWSZ na kierunek Pielęgniarstwo przyjechało trzech studentów, w 2010/2011 również trzech, natomiast w 2011/2012 i 2012/2013 odpowiednio cztery i dwie osoby wzięły udział w praktykach oferowanych przez PWSZ.

Stopień wiedzy o systemie ECTS kształtuje się wśród studentów na odpowiednim poziomie. Obecni na spotkaniu z ZO PKA wskazali, iż mają świadomość, jakie znaczenie mają punkty ECTS w ich procesie kształcenia, jednakże wykorzystują je tylko do etapowego zaliczania cyklu kształcenia. Studenci pozytywnie wypowiedzieli się o prowadzonych lektoratach, uznali, iż zajęcia w odpowiednim stopniu przygotowują i pozwalają opanować język obcy na poziomie B2.

4. System opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami wizytowanego kierunku należy ocenić pozytywnie. Opieka naukowa na kierunku pielęgniarstwo obejmuje tworzenie i prowadzenie kół naukowych stanowiących formę wsparcia i rozwoju zainteresowań studentów, poprzez możliwość udziału w konferencjach naukowych. Opieka dydaktyczna sprawowana jest przez nauczycieli akademickich, obejmuje między innymi monitorowanie osiągnięć studentów oraz udzielanie niezbędnego wsparcia w procesie kształcenia. Prowadzący dostępni podczas konsultacji w wyznaczonych terminach, dopasowanych do

potrzeb studentów. Istnieje również możliwość kontaktu telefonicznego lub drogą mailową. Władze Uczelni mają wyznaczone określone terminy dla przyjmowania studentów. Informacje o terminach konsultacji dostępne są w dziekanacie oraz na stronie internetowej Uczelni. Studenci pozytywnie ocenili funkcjonowanie, aktualizowanej na bieżąco, strony internetowej, na której zamieszczane są wszelkie informacje, zmiany i ogłoszenia.

Studenci mają możliwość wyboru promotora oraz tematu pracy dyplomowej, pod warunkiem, iż będzie on zgodny z profilem kierunku. Godziny otwarcia dziekanatu oraz jakość obsługi studenci ocenili pozytywnie, co przekłada się na efektywne załatwianie bieżących spraw.

Studenci pozytywnie ocenili sylabusy, które są przedstawiane na zajęciach. Informacje zawarte w programach poszczególnych przedmiotów umożliwiają zdobycie wiedzy na temat obowiązujących treści i terminów ich realizacji. W opinii studentów zalecane materiały dydaktyczne służą realizacji zakładanych efektów kształcenia. Przydatność informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów w procesie uczenia się studenci podczas spotkania z ZO PKA ocenili pozytywnie.

Mechanizmami motywującymi studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia są stypendium rektora dla najlepszych studentów, nagrody i wyróżnienia rektora Uczelni, wyróżnienia dziekana wydziału oraz medale. W opinii studentów mechanizmy motywujące spełniają swoją rolę w wystarczającym stopniu, motywując studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia. Obecnie, na wizytowanym kierunku stypendium rektora pobiera siedemnastu studentów.

Uczelnia posiada przejrzysty system opieki materialnej i socjalnej. System przyznawania świadczeń pomocy materialnej określony jest w Regulaminie Pomocy Materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. Zgodnie z Regulaminem studenci mają prawo ubiegać się o wszystkie świadczenia przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym. Świadczenia przyznawane są przez Komisję Stypendialną powołaną przez Rektora spośród studentów delegowanych przez uczelniany organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni, przy czym studenci stanowią większość składu komisji, a wydawane w tym przedmiocie decyzje spełniają wymogi art. 107 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego. Rozdział środków finansowych przeznaczonych na świadczenia pomocy materialnej jest dokonywany w porozumieniu z Samorządem Studentów, co jest zgodne z art. 174 ust. 2 ustawy. Środowisko studenckie pozytywnie oceniło system pomocy materialnej. Ważne jest uczestnictwo studentów w weryfikacji funkcjonowania wskazanego systemu poprzez udział swoich przedstawicieli w Komisjach Stypendialnych.

Przedstawicielem studentów jest Samorząd Studentów. Samorząd Studentów prowadzi działalność w zakresie spraw studenckich, włączając w to organizację przedsięwzięć kulturalnych, takich jak: Juwenalia, Otrzęsiny, akcje charytatywne czy imprezy sportowe. Uczelnia zapewnia odpowiedni środki materialne niezbędne do funkcjonowania Samorządu Studentów, zgodnie z art. 202 ust. 8 Ustawy. Samorząd Studentów ma do dyspozycji biuro, wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy. Wskazane formy pomocy według opinii studentów są wystarczające. Samorząd Studentów PWSZ nie prowadzi szkoleń dla studentów rozpoczynających kształcenie z zakresu ich praw i obowiązków. Przedstawiciele studentów wskazali, iż nie byli świadomi konieczności prowadzenia wskazanych szkoleń. Samorząd Studentów stwierdził, iż priorytetem będzie organizacja szkoleń dla studentów pierwszego roku w kolejnych latach. Studenci wizytowanego kierunku mają zapewniony odpowiedni kontakt z Samorządem Studentów poprzez grupę społecznościową funkcjonującą w serwisie Facebook. Przedstawiciele Samorządu pozytywnie oceniają współpracę z władzami Uczelni. Studenci mają bezpośredni kontakt z władzami, a wszelkie zaistniałe trudności rozwiązywane

są w miarę możliwości bez zbędnej zwłoki. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego aktywnie uczestniczą w organach kolegialnych Uczelni.

Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili kontakt z prowadzącymi i władzami oraz wskazali na odpowiednie przygotowanie merytoryczne wykładowców. Studenci wskazali na sprawne działanie dziekanatu oraz podkreślili duże kompetencje i kulturę osobistą pracowników. Studenci pozytywnie ocenili rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków przez władze Uczelni. Wnioski rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki i zgodnie z oczekiwaniami studentów.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Zasady i procedury rekrutacji są przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Niezbędne informacje dostępne są na stronie Internetowej Uczelni.
- 2) Zasady oceny osiągnięć dydaktycznych studentów są znane od początku trwania zajęć dydaktycznych. Są one konsekwentnie egzekwowane przez nauczyciel akademickich. W opinii studentów system oceny jest obiektywny.
- 3) Uczelnia umożliwia uczestnictwo w programach międzynarodowych, jednak ze względu na aktywność zawodową studentów zainteresowanie wymianą międzynarodową jest znikome.
- 4) Uczelnia posiada przejrzysty system materialny skierowany do środowiska studenckiego. System pomocy naukowej i dydaktycznej sprzyja rozwojowi naukowemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wprowadzony w Uczelni Uchwałą nr 76/IV/2012, Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 8 listopada 2012 roku, w którym określono harmonogram zadań związanych z wdrażaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni. W kolejnych Uchwałach Senatu PWSZ w Kaliszu nr 77/IV/2012 i 79/IV/2012 z dnia 8 listopada 2012 roku zatwierdzono narzędzia do pomiaru jakości kształcenia tj.: arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych, ankietę studencką oceny pracy nauczycieli akademickich, ankietę samooceny nauczycieli akademickich. Bezpośrednią odpowiedzialność za organizację, planowanie i kontrolowanie przebiegu procesu na kierunku przypisano Dziekanowi Wydziału oraz Kierownikowi Katedry Pielęgniarstwa. Uchwałą Rady Wydziału Medycznego nr 33/2012 PWSZ w Kaliszu dnia 13 grudnia 2012 roku powołano Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia oraz Uchwałą nr 32/2012 tego samego dnia Wydziałową Komisję Oceniającą Nauczycieli. Zmiana nazwy zespołu i składu osobowego nastąpiła w dniu 16 stycznia 2014 roku Zarządzeniem Rektora PWSZ w Kaliszu nr 1/IV/2014. W skład Zespołu zostali powołani Prorektor ds. Kształcenia i Spraw Studenckich, Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia i Prodziekani: Wydziału Medycznego, Wydziału Rehabilitacji i Sportu, Wydziału Politechnicznego, Wydziału Zarządzania, Kierownik działu Kształcenia i Spraw Studenckich, przedstawiciel uczelnianego organu Samorządu Studentów. W kolejnym Zarządzeniu nr 7/IV/2014 z dnia 20 lutego 2014 roku Rektor PWSZ w Kaliszu określił harmonogram działań

związanych z doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i wskazał Prorektora ds. Kształcenia i Spraw Studenckich oraz Prodziekanów ds. kształcenia każdego wydziału jako odpowiedzialnych za jego wykonanie.

Analiza regulacji prawnych funkcjonujących w PWSZ w Kaliszu w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia wykazała brak wyraźnego oddzielenia kompetencji zespołów zajmujących się programowaniem kształcenia i oceną jakości kształcenia.

Badaniem losów absolwentów PWSZ w Kaliszu zajmuje się Uczelniane Biuro Karier. Zgodnie z Uchwałą Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 30 sierpnia 2012 roku losy absolwentów będą monitorowane przez badania ankietowe w formie tradycyjnej w momencie ukończenia studiów, w formie elektronicznej on-line 3 lata i 5 lata od zakończenia studiów.

Ocena działalności nauczycieli prowadzona jest w ramach hospitacji zajęć i okresowej oceny. Hospitację przeprowadza dziekan lub osoba przez niego upoważniona. Hospitacja dokonywana jest zgodnie z ustalonymi kryteriami. Natomiast ocena okresowa przeprowadzana jest przez Wydziałową Komisję Oceniającą w oparciu o arkusz oceny nauczyciela akademickiego PWSZ w Kaliszu. Zasady oceniania nauczycieli zostały określone w Uchwale Nr 145/2014 Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 30 stycznia 2014 roku.

Z analizy dostarczonych dokumentów wynika, że są opracowane dokumenty do podejmowania działań jakościowych, jest powołana struktura, natomiast nie w pełni funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Brak jasno określonych zadań dla interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, przepływu informacji między interesariuszami oraz dowodów potwierdzających funkcjonowanie systemu np. rocznych przeglądów planów i programów studiów, wykorzystania wyników oceny studentów w doskonalenie procesu dydaktycznego, wykorzystania wyników losów absolwentów w zmianach programowych, wniosków z hospitacji zajęć dydaktycznych.

Upowszechnianie informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia odbywa się podczas posiedzeń Rady Wydziału, dostęp do wyników mają również bezpośrednio zainteresowani. Negatywnie należy ocenić brak bezpośredniego dostępu studentów do raportów zbiorczych. Opracowanie wyników polega na zestawieniu danych ilościowych natomiast na ich podstawie nie są formułowane wnioski oraz ewentualne propozycje działań naprawczych.

Uczelnia nie prowadzi polityki informacyjnej skierowanej do środowiska studenckiego, dotyczącej wyników procesu ankietyzacji. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż są zainteresowani wynikami z przeprowadzonego procesu ankietyzacji

2. Studenci uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia głównie poprzez ankietyzację. Studenci mają możliwość wypowiedzenia swoich opinii na temat kadry naukowo-dydaktycznej i poszczególnych przedmiotów. Ankietyzacja funkcjonuje w formie papierowej i jest anonimowa, co wpływa na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa studentów w kontekście formułowania opinii. W Uczelni nie istnieje proces ankietyzacji dotyczący pozostałych obszarów działalności. Kwestionariusz ankiety jest przejrzysty i zrozumiały. Kwestionariusz oceny działalności dydaktycznej nauczyciela akademickiego składa się z 8 pytań zamkniętych. Studenci dokonują oceny w skali od 2 do 5, kwestionariusz nie zawiera miejsca na wpisanie własnych uwag. Studenci wskazali, iż dobrym rozwiązaniem będzie wprowadzenie miejsca na „uwagi”, gdyż pozwoli to na swobodną wypowiedź oraz zawarcie kwestii nie znajdujących odwzorowania w poszczególnych pytaniach. Ankietyzacja przeprowadzana jest w każdym roku akademickim po semestrze zimowym i letnim.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	-/+	+/-	-	+
umiejętności	+	+	-/+	+/-	-	-/+
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+/-	-	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wprowadzony w Uczelni Uchwałą nr 76/IV/2012, Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 8 listopada 2012 roku, w którym określono harmonogram zadań związanych z wdrażaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni. Analiza regulacji prawnych funkcjonujących w PWSZ w Kaliszu w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia wykazała brak wyraźnego oddzielenia kompetencji zespołów zajmujących się programowaniem kształcenia i oceną jakości kształcenia. Z analizy dostarczonych dokumentów wynika, że są opracowane dokumenty do podejmowania działań jakościowych, jest powołana struktura, natomiast nie w pełni funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.

2) Studenci uczestniczą w procesie zapewnienia jakości kształcenia głównie poprzez ankietyzację. Uczelnia nie prowadzi polityki informacyjnej skierowanej do środowiska studenckiego, dotyczącej wyników procesu ankietyzacji. Podczas spotkania z ZO PKA studenci wskazali, iż są zainteresowani wynikami z przeprowadzonego procesu ankietyzacji.

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie

1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna			X		
6	prowadzenie badań naukowych ¹			X		
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

9.Podsumowanie

Koncepcja kształcenia na kierunku pielęgniarstwo jest spójna z misją uczelni. Przyjęta koncepcja znajduje potwierdzenie w opracowanych programach kształcenia, w którym zawarto treści wskazujące na dostosowanie tych programów do potrzeb regionu województwa ze szczególnym zwróceniem uwagi na region Kalisza. W procesie ustalania koncepcji kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni - nauczycieli akademicki i studenci, którzy są zaangażowani w prace programowe i doskonalenie procesu dydaktycznego. W przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniono udział interesariuszy zewnętrznych tj. przedstawiciele zakładów opieki zdrowotnej, samorządu zawodowego i towarzystw naukowych.

Efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia w zdecydowanej większości sformułowano w sposób jasny, zrozumiały i są spójne z treściami kształcenia. Analiza okresowych osiągnięć studenta pozwala uznać, że zakładane cele i efekty kształcenie są poprawnie weryfikowane, ponieważ

¹ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

kryteria oceniania studentów są jasne, obiektywne i zapewniają przejrzystość i obiektywizm w formułowaniu ocen.

Czas trwania kształcenia na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo jest zgodny z aktualnie obowiązującymi standardami kształcenia. Program kształcenia jest spójny, zawiera wymagane proporcje aktywnych form zajęć.

Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji jest odpowiednia do osiągnięcia założonych celów kształcenia i efektów realizacji kształcenia na kierunku pielęgniarstwo.

Baza dydaktyczna Wyższej Szkoły Zawodowej w Kaliszu zapewnia odpowiednie warunki do prawidłowej realizacji efektów kształcenia, które są możliwe do osiągnięcia w warunkach kształcenia teoretycznego oraz warunkach kształcenia praktycznego realizowanych w zakładach opieki zdrowotnej. Należy podkreślić **bardzo słabe wyposażenie pracowni umiejętności pielęgniarstkich zarówno pod względem łóżek, jak i innego sprzętu do nauczania umiejętności zawodowych w warunkach symulowanych oraz braki fantomów do nauczania badania fizykalnego.**

Uczelnia oferuje dla kierunku pielęgniarstwa skąpą bazę dla badań naukowych. Wskazane jest rozważenie rozszerzenia oferty o badania o charakterze epidemiologicznym, skierowanych na ocenę środowiska pod względem zdrowotności oraz profilaktyki zdrowotnej.

Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia został wprowadzony w Uczelni Uchwałą nr 76/IV/2012, Senatu PWSZ w Kaliszu z dnia 8 listopada 2012 roku, w którym określono harmonogram zadań związanych z wdrażaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni. Analiza regulacji prawnych funkcjonujących w PWSZ w Kaliszu w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia wykazała brak wyraźnego oddzielenia kompetencji zespołów zajmujących się programowaniem kształcenia i oceną jakości kształcenia kompetencji zespołów zajmujących się programowaniem kształcenia i oceną jakości kształcenia. Z analizy dostarczonych dokumentów wynika, że są opracowane dokumenty do podejmowania działań jakościowych, jest powołana struktura, natomiast nie w pełni funkcjonuje wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia.

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Prof. dr hab. n med. Józef Kobos

Odpowiedź Uczelni na raport:

W odniesieniu do uwag dotyczących osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych przypisanych do przedmiotów Filozofia i etyka zawodu, Badania naukowe w pielęgniarstwie oraz Zakażenia szpitalne dokonano korekty odpowiednich kart przedmiotów. Opracowano także i załączono brakującą kartę z przedmiotu Ozonoterapia.

W związku z uwagą dotyczącą słabego wyposażenia pracowni umiejętności pielęgniarских zarówno pod względem łóżek, jak i innego sprzętu do nauczania w warunkach symulowanych oraz braku fantomów do nauczania badania fizykalnego Uczelnia dokonała zakupu sprzętu na łączną kwotę 92 049 PLN. Za środki te zakupiono 6 łóżek szpitalnych regulowanych elektrycznie NOVO oraz wyposażenie audiowizualne do prowadzenia zajęć, a także wyposażenie uzupełniające do Pracowni Umiejętności w tym pełnopostaciowy manekin pielęgnacyjny dorosłego (w odpowiedzi załączono faktury zakupionego sprzętu).

W odniesieniu do uwag dotyczących Wewnętrznego Systemu Oceny Jakości Kształcenia Prorektor Uczelni oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia (w części listu dotyczącego kierunku położnictwo) wyjaśniają, że zostaną jasno określone zadania dla interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych ze wskazaniem przepływu informacji między interesariuszami. Uczelnia wyjaśnia, że przeprowadzono studencką ewaluację, i o jej wynikach informowano studentów. Przeprowadzono hospitacje wszystkich typów zajęć, w tym także na wniosek interesariuszy wewnętrznych (studentów). Z przeprowadzonych ocen i kontroli wyciągano wnioski i podejmowano określone działania w stosunku do osób, których ocena nie wypadła zadowalająco. Uczelnia wyjaśnia także, że Uczelniany Zespół ds. Wewnętrznego Systemu Jakości nie ocenia pracowników uczelni, lecz konstruuje narzędzia, wnosi o ich stosowanie, służy radą, pomocą oraz upowszechnia ideę dbałości o jakość kształcenia.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
infrastruktura dydaktyczna		x			
wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			